

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

Aan de fracties van
SP: Jack van Gelooven
D66: Bert Jongen
SAB: Jos Gorren

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

ONDERWERP
Beantwoording aanvullende schriftelijke vragen
re-integratieketen
BEHANDELD DOOR
DCL (Diana) Hermans
GHM (Gidion) Custers
E-MAILADRES
Gidion.Custers@maastricht.nl

DATUM
17 april 2025
Verzonden: 18-04-2025
TELEFOONNUMMER
06-21501589
FAXNUMMER

BIJLAGEN
3
ONZE REFERENTIE
2025.01030
UW REFERENTIE

Geachte heren van Gelooven, Jongen en Gorren,

Onderstaand treft u de beantwoording aan op de aanvullende schriftelijke vragen die uw fracties gesteld hebben. We hebben u per mail geïnformeerd dat wij een deel van de vragen niet meer als actueel beschouwen. Wij zijn namelijk op basis van de input van u en vele anderen al tot de conclusie gekomen dat het stuk in zijn huidige vorm niet goed genoeg is om op breed draagvlak in de gemeenteraden te mogen rekenen. We hebben inmiddels de bestuurlijke gesprekken in de keten weer opgepakt, ook met de MTB, en deze gesprekken verlopen constructief. Zo hopen we gezamenlijk tot een aangepaste versie te komen. We zijn met u in overleg getreden om te bezien of u het goed zou vinden als we uw vragen daarom als input voor een aangepast voorstel zouden beschouwen en nu niet inhoudelijke zouden beantwoorden. U gaf echter aan de vragen toch graag inhoudelijke beantwoord te willen zien. Die beantwoording leest u hieronder. We vragen u de antwoorden te wegen met bovenstaande in gedachten.

Aanvullende vraag 1:

De MTB heeft naast haar wsw-taak al jarenlang als leerwerkbedrijf Maastricht-Heuvelland werkleerlijnen ingericht (15 stuks) en geeft daarmee gewoon invulling voor de 6 gemeenten aan de participatiewet. Waarbij ook mensen uitstromen naar reguliere werkgevers. Dus werkt niet vooral als SW-bedrijf zoals u dat in de hier bedoelde RIB schreef. Daarmee past de MTB in de visie. De MTB is onzes inziens op weg naar een mensontwikkelingsbedrijf. Kan het college uitleggen waarom dat volgens u niet zo zou zijn en u een andere afweging meent te moeten maken?

Aanvullend antwoord 1:

In de visie re-integratieketen staat dat we gebruik maken van de kennis en kunde en de infrastructuur die er al is in de huidige re-integratieketen. De ontwikkelingen die MTB (inderdaad) al in de richting van de visie heeft doorgemaakt passen goed bij onze ambities, net als de ontwikkelingen die al zijn gemaakt bij Annex en Podium24. Daarom willen we deze drie onderdelen integreren in een nieuwe entiteit. Vandaar dat we schrijven:

“Het mensontwikkelbedrijf wordt gebouwd op de bestaande infrastructuur van Podium24, Annex en MTB die hierbij passen. Mét de medewerkers van Annex, MTB en Podium24 die nu al dagelijks hun kennis en ervaring inzetten.”

Schriftelijke vragen

DATUM
17 april 2025

Aanvullende vraag 2:

Kan het college aangeven wat hier precies bedoeld wordt met 'passend'? Kunt u concrete voorbeelden geven van niet passende zaken? U schrijft dat Podium24/Annex al dichtbij werkgevers staat. Bent u het met ons eens dat dat ook al decennia geldt voor de MTB? MTB heeft een netwerk van meer dan 100 maatschappelijk verantwoorde bedrijven om zich heen verzameld. MTB, Podium24 en Annex werken al jarenlang samen en daarmee heeft de MTB volgens ons net zo'n groot aandeel of zelfs groter, in het hele dienstenpakket als Podium24 en Annex hebben. Bent u het daarmee eens of hoe ziet u dat? Verder werd in de domeinvergadering al betoogd dat MTB ook werkt voor andere gemeentes (alle 6) die geen aandeelhouder zijn. Waarom wordt er dan een verschil gesuggereerd (u noemt MTB heeft slechts 3 aandeelhouders) met Podium24 op dit gebied? Waarom kiest u niet voor een organisatievorm waarbij de MTB op basis van gelijkwaardigheid onderdeel vormt van een integrale aanpak door het onderdeel participatie door de MTB te laten uitvoeren?

Het gaat toch meer om het uitvoeren van activiteiten, kennis en ervaring hiermee dan om organisatievorm lees NV? Kunt u ons uitleggen waarom dit op deze manier aan de orde wordt gesteld?

Aanvullend antwoord 2:

Het valt op voorhand niet precies te zeggen wat passend zal blijken. Passend zijn bijvoorbeeld leerwerklijnen die flexibel kunnen worden aangepast aan de ondersteuningsbehoefte en ontwikkelmogelijkheden van de inwoner om de stap naar duurzaam (gesubsidieerde) arbeid te kunnen maken, zo snel als mogelijk en zo langzaam als nodig. Ook een deel van productielijnen in een beschermde omgeving zullen naar verwachting passend blijken. Productielijnen die zijn gericht op het behalen van deadlines zien we bijvoorbeeld als "niet passend".

Het contact dat Podium24 heeft met werkgevers wordt ingevuld vanuit hun rol als regionaal werkgeversservicepunt en biedt advies en ondersteuning aan werkgevers bij de werving en selectie van personeel. Hun werkgeverscontacten zijn gericht op bemiddeling en plaatsing van werkzoekenden op de reguliere arbeidsmarkt. Zij maken hierbij o.a. gebruik van wettelijke werkgeversregelingen zoals loonkostensubsidie.

Het klopt dat ook MTB een uitstekend netwerk bij werkgevers heeft. Deels vanuit het brede MVO (Immens), deels vanuit hun rol als WSW-bedrijf en deels vanuit hun jarenlange ervaring met tal van bedrijven. In het nieuwe mensontwikkelbedrijf kunnen beide netwerken geïntegreerd worden.

MTB, Podium24 en Annex bieden alle drie dienstverlening in het kader van de Participatiewet. Er bestaat echter wel degelijk een verschil deze partners als het gaat om bestuur/governance. De MTB wordt bestuurd door de 3 aandeelhoudende gemeenten Maastricht, Meerssen en Eijsden-Margraten. De gemeenten Gulpen-Wittem, Vaals en Valkenburg aan de Geul zijn geen aandeelhouders en nemen dan ook niet deel aan de aandeelhoudersvergaderingen van de MTB. Bij Podium24 en Annex vormen de 6 gemeenten wel gezamenlijk het stichtingsbestuur.

In de visie op de reïntegratieketen leggen we u voor om bij de totstandkoming van het mensontwikkelbedrijf te kiezen voor een organisatiestructuur waar alle 6 gemeenten in een Gemeenschappelijke Regeling deelnemen, omdat deze de (publieke) betrokkenheid van de 6 gemeenten ons inziens het best tot uitdrukking brengt.

DATUM
17 april 2025

Aanvullende vraag 3:

U schrijft dat er bij het formuleren van de visie ook financiële overwegingen hebben meegespeeld, maar geeft daar geen toelichting op. Die toelichting is uiteraard gewenst. Welke overwegingen speelden een rol, waarom zijn op financiële basis welke keuzes gemaakt of niet gemaakt. Kunt u de raad een overzicht geven van de relevante financiële aspecten die in dit dossier een rol spelen?

Aanvullend antwoord 3:

Bij het opstellen van de visie staat inhoud uiteraard voorop. Daarbij hebben financiële overwegingen wel meegespeeld. De invoering van de Participatiewet in 2015 ging immers gepaard met bezuinigingen op de voor de gemeenten beschikbare rijksmiddelen voor ondersteuning bij arbeidsinschakeling voor doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In totaal (heel Nederland) dient de invoering van deze wet tot een bezuiniging van structureel 1.981 miljoen per jaar te leiden (bij volledige uitfasering van de Wsw en de Wajong).

De financiële middelen lopen verder terug, terwijl de doelgroepen waar gemeenten voor verantwoordelijk zijn, groeien. Met name de jongeren met een (arbeids)beperking.

De gemeente wil de ontwikkeling van doelgroepen óók zo veel mogelijk vormgeven via werkplekken bij reguliere werkgevers om inwoners een duurzaam toekomstperspectief te bieden op basis van hun talenten. Dit is ook kostenbesparend en daar zijn de rijksmiddelen op afgestemd. De behoefte aan beschutte werkplekken wordt landelijk geschat op een derde van de oorspronkelijke Wsw-doelgroep. Voor Maastricht (incl. Meersen en Eijsden-Margraten) betekent dit op lange termijn circa 470 plekken.

Daar komt bij dat MTB in toenemende mate moeite heeft om het bedrijfsresultaat binnen de afgesproken financiële kaders te realiseren. Dat is overigens tot nog toe wel steeds gelukt. Wel zien we een structurele verslechtering van het bedrijfsresultaat. Dat kan de MTB niet worden verweten: vanuit de huidige keuzes in de manier waarop de reïntegratie-keten is ingericht, zijn oplopende tekorten bij MTB onvermijdelijk. Vandaar ook, dat we u voorstellen deze inrichting van de keten aan te passen.

Aanvullende vraag 4:

U spreekt van best practices, welke zijn dat geweest en waarom zijn dit dan best practices. Wat is er dan precies zo goed aan dat Maastricht dat zou moeten overnemen? Op 12 februari zijn we naar Heerlen geweest. Dat is ook een best practice en waarom dan? Wat zouden we daar gezien en geleerd moeten hebben als raad? Er is een tekort aan arbeidskrachten dat klopt, echter er zijn nog heel weinig bedrijven die iemand in dienst nemen met een achterstand tot de arbeidsmarkt, laat staan mensen met een lichamelijke of andere beperking. De overheid geeft hierbij zelf het slechtste voorbeeld. Waaruit blijkt dat werkgevers willen investeren in de doelgroep en hoe ziet die investering er dan uit?

Aanvullend antwoord 4:

In het kader van het verdiepingsonderzoek zijn werkbezoeken afgelegd en is er informatie opgevraagd bij verschillende mensontwikkel-, werk- en sociaal ontwikkelbedrijven:

- Vidar in Sittard-Geleen
- Mensontwikkelbedrijf in Landgraaf
- Bovengrondse Vakschool / WerkvoorHeerlen in Heerlen
- Werkzaak Rivierenland in Tiel, Maasdriel, Buren, Culemborg, Nederbetuwe, West Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel
- Werkkracht in Ede
- Stark in Hoogeveen
- Zaffier in Alkmaar

DATUM
17 april 2025

- Weener XL in Den Bosch
- Stoer in Oude IJsselstreek

Alle arbeidsmarktregio's in Nederland zijn verschillend en niet zonder meer vergelijkbaar met de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg, waar Maastricht-Heuvelland deel van uit maakt. Er zijn wel kenmerken die overkomen met Maastricht-Heuvelland. Hetzelfde geldt voor de constructies waarmee is vergeleken. Niet in alle gevallen maakt de uitvoering van de 'oude WSW' onderdeel uit van het bezochte construct.

Tijdens de werkbezoeken zijn met de vertegenwoordigers (directie, management, beleidsadviseurs) vooraf vastgestelde vragen besproken om erachter te komen welke keuzes/acties kunnen worden aangemerkt als 'best practices'. Hierbij is ook nadrukkelijk gesproken over de gekozen rechtsvorm en de ervaringen daarmee van zowel de zijde van de opdrachtgevers (gemeenten) als de opdrachtnemers (sociaal ontwikkelbedrijven).

Dit heeft ons geleid tot de volgende conclusies:

1. Aanpalende dienstverlening dichtbij, liefst in huis organiseren. Inwoners die in het MOB aan het ontwikkelen zijn, hebben doorgaans meerdere ondersteuningsvraagstukken. Het helpt als deze ondersteuning in huis of dichtbij kan worden aangeboden. Het is daarbij zo min mogelijk de bedoeling om de ondersteuning met eigen werknemers te organiseren, maar om in plaats daarvan andere maatschappelijke en welzijnsorganisaties binnen te halen. Organiseer een multidisciplinaire aanpak met trainers, trajectbegeleiders, jobcoaches en aanpalende dienstverlening.
2. Werk, inkomen en re-integratie is het meest effectief in één hand of in nauwe samenwerking. Werk, inkomen en re-integratie zijn drie verschillende takken van sport die verschillende competenties van medewerkers vragen. Hoe een taak wordt uitgevoerd en of er voldoende instroom is heeft directe invloed op het succes van de andere taken. Om daarop te kunnen sturen, werkt het het beste als de drie taken ofwel in één hand worden uitgevoerd ofwel als consequente sturing en afstemming is geregeld. Zet zwaar in op re-integratie of participatie vanaf het begin van het proces.
3. Voor alle deelnemers op basis van PW en WSW geldt: "extern detacheren, tenzij". Geen eigen productiewerkplaatsen meer, maar werkervaring en werk (al dan niet met loonkostensubsidie) bij externe werkgevers en daar (indien nodig) detacheren. Stop met het ondernemen zoals we dat deden onder de WSW. Zet in op duurzame inzetbaarheid van deelnemers.
4. De enige uitzondering daarop is een beschutte werkomgeving die nodig is voor meest kwetsbaren die echt niet extern geplaatst kunnen worden (ook niet in groepsdetachering). Deze faciliteit moet zo klein mogelijk blijven en niet zijn gericht op productie. Er wordt werk binnen gehaald dat vrij is van harde deadlines.
5. Zwaar inzetten op samenwerking met werkgevers. Zoek social firms. Werkgevers willen wel meewerken, maar moeten consequent en direct benaderd worden. Belangrijk daarbij is je verplaatsen in het ondernemerschap: 'what's in it for me'. Hierbij gaat het om zowel grote als kleine werkgevers, centraal in de centrumgemeente, maar ook in de gemeenten daaromheen. Spreek werkgevers ook aan op hun verantwoordelijkheid; kom pas in beweging als de werkgever ook beweegt.
6. Het succes van de kanteling van de huidige mensontwikkel-, werk- en sociaal ontwikkelbedrijven is met name te danken doordat er vanaf het begin sterk is ingezet op een team/kwartiermaker met een duidelijke veranderopdracht zonder belang bij instandhouding van de organisatie of de eigen functie.

Schriftelijke vragen

DATUM
17 april 2025

7. Een governance kiezen met duidelijke sturing van de opdrachtgevers. Investeer tijd en energie in de infrastructuur die ten gunste komt van de inwoners en niet in de organisatiestructuur. Een privaatrechtelijke optie is mogelijk, maar staat altijd verder van de gemeente vandaan, heeft meer autonomie en mogelijk BTW problematiek. Maak geen 'kerstboom' van de governance en maak goede afspraken over de stemverhoudingen. Streef altijd naar gelijke belangen; zodra de partners verschillende belangen nastreven, is de organisatie niet meer effectief.
8. Gemeenten voelen de meeste sturing in een publiekrechtelijke rechtsvorm. Directeuren van sociaal ontwikkelbedrijven neigen in een aantal gevallen naar een privaatrechtelijke rechtsvorm om meer autonomie van handelen te hebben, maar geven aan dat de goede afstemming tussen opdrachtgevers en opdrachtnemer de basis is voor de samenwerking en minder de rechtsvorm.
9. Start met een schone lei: onnodige huisvesting afstoten, productie afstoten en vervreemden, SW'ers detacheren waar dat kan, nieuwe werkprocessen PW, investeren in expertise, duidelijk managen krimp SW. Start de nieuwe organisatie alleen met overhead die echt nodig is; zoek voor de rest een andere oplossing.
10. Investeer bij de start in gesprekken met de politiek; bepaal waar het geld naartoe mag, waar prioriteiten liggen. Maak afspraken dat revenuen niet teruggaan naar de gemeenten, maar worden ingezet als nieuwe investering. Bij voorkeur alle budgetten onder één dak.

Vervolg vraag 5:

Naar onze informatie is het rapport van KplusV niet terzijde gelegd door de zes gemeenten maar is er een specifieke opdracht verleend om dit scenario verder uit te werken. Mocht uw bewering toch het geval zijn, willen we graag de bijhorende stukken ontvangen en alsnog van u de uitleg te ontvangen waarom dit dan is gebeurd? U lijkt uzelf tegen te spreken in het antwoord door te stellen, dat het rapport terzijde is gelegd maar dat u wel bent gestart met de uitwerking van de voorkeursvariant 3. In afwijking van het advies van KplusV? Wij menen dat dit toch de variant is 4 die KplusV adviseert? Kunt u alsnog een toelichting geven rond de keuze van de zes gemeenten om de adviezen van KplusV niet over te nemen zoals u stelt?

U stelt dat er in allerlei rapporten zou te lezen staan en onderbouwd worden, waarom alsnog variant 3 te weten de fusie van partijen niet opportuun is. We hebben afgesproken tijdens de domeinvergadering dat wij alle ontbrekende rapporten alsnog gaan ontvangen. In welk van deze documenten staat expliciet uitgelegd hoe het proces en de uiteindelijke keuzes zijn gemaakt en onderbouwd? Van wie heeft u advies gekregen en waarop werd dit advies gefundeerd, over het verder bouwen op de basis van Podium24 en Annex?

Antwoord vervolgvraag 5:

In het college van 8 maart 2022 is besloten: "Het college neemt kennis van de uitkomsten van het onderzoek door KplusV naar de strategische herpositionering van MTB en de doorontwikkeling van de uitvoeringsketen re-integratie Participatiewet." Hiermee neemt het college de inhoud en conclusies van het rapport niet integraal over. In hetzelfde collegebesluit wordt echter wel opdracht gegeven voor het uitwerken van de bestuurlijke voorkeursvariant 3. Verdere toelichting hieromtrent kunt u teruglezen in het bijgevoegde collegebesluit (bijlage 1).

In de Businesscase kunt u de onderbouwing lezen van de bestuurlijke voorkeursvariant 3. Paulussen advocaten en Deloitte hebben een aantal modellen uitgewerkt die invulling geven aan voorkeursvariant 3 en daarbij geadviseerd te kiezen voor een privaatrechtelijke structuur. Aangezien deze niet paste in de door de gemeenten meegegeven uitgangspunten, is het model van Paulussen ambtelijk door het projectteam uitgewerkt in publiekrechtelijke vorm. Dit advies is in het

DATUM
17 april 2025

Verdiepingsonderzoek nader uitgewerkt aan de hand van de bepalingen in de Gemeentewet en Provinciewet en de Handreiking Verzelfstandiging en samenwerking bij decentrale overheden van het ministerie BZK. Bij het advies over de positie van de aandeelhouders in MTB NV is Adelmeyer & Hoyng gevraagd om advies.

Vervolg vraag 6:

De uitwerking van de variant drie spreekt van een samenvoeging tussen de drie partijen. Waarom is van deze route afgeweken?

Antwoord vervolgvraag 6:

Ons inziens is er nog altijd sprake van een samenvoeging van drie partijen.

Vervolg vraag 7:

Hoe moeten we passend en daarmee ook niet passend, zien. Kun u dit toelichten met concrete voorbeelden uit de praktijk van de MTB? Kunt u ons ook aangeven hoe dat overhevelen precies gaat verlopen? Koopt het nieuwe mensontwikkelbedrijf diensten en services over van de MTB? Hoe ziet u het plaatsten van leerwerklijnen bij reguliere werkgevers voor u? Dienen zij personeel die deze lijnen kan vormgeven, mee over te nemen als werknemer of in te huren?

Antwoord vervolgvraag 7:

Zie het aanvullende antwoord 2.

Voor de realisatie wordt uitgegaan van een transformatieperiode van 5 jaar, waar nog een transformatieplan voor wordt opgesteld. Of het mensontwikkelbedrijf diensten en services overneemt, is onderdeel van het nog op te stellen transformatieplan. Er zullen leerwerklijnen binnen het mensontwikkelbedrijf behouden blijven. De ontwikkeling van de inwoners bij leerwerklijnen die bij externe werkgevers worden vormgegeven, zal worden geboden door medewerkers (ontwikkelcoaches/jobcoaches) van het mensontwikkelbedrijf. Hier hoeft de werkgever niet voor te betalen. Er is dus ook geen sprake van overname van personeel of inhuur.

Aanvullende vraag 8:

Op basis van onze informatie is er wel degelijk een opdracht gegeven aan de uitvoeringsorganisatie om variant 3 nader uit te werken. Kunt u dit verschil verklaren? Hoe kunt u stellen dat Podium24 goed functioneert? Waarop is deze mening gebaseerd? En hoe ziet u dan het feit dat Maastricht al jarenlang onder presteert in het creëren van werk voor mensen met een arbeidsbeperking en jarenlang de targets niet heeft gehaald? En dat deze situatie op dit moment nog steeds aan de hand is?

Aanvullend antwoord 8:

Zoals ook al is aangegeven in het antwoord op vervolgvraag 5, heeft in het college op 8 maart 2022 besloten: "Het college neemt kennis van de uitkomsten van het onderzoek door KplusV naar de strategische herpositionering van MTB en de doorontwikkeling van de uitvoeringsketen re-integratie Participatiewet." Hiermee neemt het college de adviezen niet over. In hetzelfde collegebesluit wordt opdracht gegeven voor het uitwerken van de bestuurlijke voorkeusvariant 3. Verdere toelichting hieromtrent kunt u teruglezen in het betreffende collegebesluit.

DATUM
17 april 2025

Vervolg vraag 9:

Wat betekent die overheveling? Dat was de vraag. Dat de rechten behouden blijven is fijn, maar hoe gaat dat overhevelen in zijn werk en wat betekent dat voor de mensen die daarbij betrokken zijn? Hoe gaat een dergelijk proces verlopen? Hoe worden mensen betrokken bij die veranderingen en hebben ze inspraak of een keuze?

Antwoord vervolgvraag 9:

Voor de overheveling wordt uitgegaan van een transformatieperiode van 5 jaar, waar nog een transformatieplan voor wordt opgesteld. In de praktijk zal er voor mensen die met een WSW-indicatie werken bij of vanuit MTB niet zoveel veranderen.

Vervolg vraag 10:

Kunt u uitleggen hoe overname van bedrijfsonderdelen niet automatisch zal lijden tot omzetsderving. Als je bij de MTB-zaken weghaalt gaat daarmee de omzet bij de MTB omlaag. Of krijgt de MTB een vergoeding voor de overgehevelde onderdelen of geleverde diensten die gelijk is of wellicht hoger, aan het zelf genereren van omzet in de oude situatie?

Antwoord vervolgvraag 10:

Hoe dit precies vorm krijgt, zal onderdeel zijn van het transformatieplan. Uitgangspunt is natuurlijk dat in de keten gewaarborgd is dat alle onderdelen hun lasten goed kunnen dragen.

Vervolg vraag 11:

Een grote transitie zoals het voorliggende plan zonder enig idee van de kosten lijkt ons geen goed idee en onverantwoord beleid. Is er werkelijk geen indicatie te geven van kosten c.q. besparingen. Bezuinigingen? De wens tot transitie en veranderingen komt toch niet zomaar uit de lucht vallen? Er heeft vast al iemand zitten rekenen. Kunnen we die eerste financiële schetsen van u ontvangen?

Antwoord vervolgvraag 11:

Nee, dat kan nog niet. Die maken onderdeel uit van het transformatieplan. Wel kunnen we hoog over het volgende zeggen. De wetgever is ervan uitgegaan dat bij de invoering van de Participatiewet een transitie van de bestaande publieke ondersteuningsinfrastructuur voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt noodzakelijk is. Vanaf 2025 ontvangen gemeenten jaarlijks een impulsbudget van het rijk om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. De middelen worden via een decentralisatie-uitkering uitgekeerd aan de grootste gemeente binnen een samenwerkingsverband. De hoogte van het bedrag wordt bepaald op basis van de maatstaf 'doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep'.

Vervolg vraag 12:

Kunt u aangeven wat het belang voor MTB zal zijn om delen (krenten uit de pap) van het bedrijf af te stoten of te laten overhevelen naar het nieuwe mensontwikkelbedrijf? Wanneer er samen met de leerwerklijnen ook mensen mee worden overgeheveld naar het nieuwe bedrijf, hoe wordt dan omgegaan met bijvoorbeeld salarissen? Is de overgang vrijwillig?

Antwoord vervolgvraag 12:

Er is een gezamenlijk belang van alle partijen om zorg te dragen voor een mensontwikkelbedrijf. In het transformatieplan zal beschreven worden hoe overgang van werknemers wordt geregeld.

N.B.: Er is geen vervolgvraag 13 gesteld.

DATUM
17 april 2025

Vervolg vraag 14:

Is het VISTA tot op heden op geen enkele manier betrokken geweest bij het opstellen van uw visiedocument? Weet VISTA dus niet wat er speelt? Kunt u inschatten wat de transitie voor VISTA gaat betekenen? U heeft daar hopelijk toch al bij stil gestaan? Dit geldt natuurlijk ook voor andere stakeholders zoals klanten en werkgevers? Die toch een doorslaggevende rol kunnen spelen bij wel of geen succesvolle transitie.

Antwoord vervolgvraag 14:

Vista is niet betrokken geweest bij het opstellen van de Visie re-integratieketen. Op dit moment kunnen we nog niet inschatten wat de transitie voor Vista gaat betekenen. Omdat er in de dagelijkse uitvoering geen grote veranderingen zullen zijn, schatten we de effecten voor Vista in als beperkt.

Vervolg vraag 15:

Een bepaald gedeelte van de doelgroep beschut werk heeft behoefte aan interne werkplekken. Kun u schetsen hoe die plekken er dan uitgaan zien? Is dit gewoon betaald werk inclusief alle secundaire arbeidvoorwaarden die je mag verwachten?

Antwoord vervolgvraag 15:

Ja, het gaat dan inderdaad om betaald werk.

Vervolg vraag 16:

Deze interne werkplek betreft betaald werk of moeten we dat anders zien? Het werken in buurten en wijken (mensen in nieuw beschut), wordt dat betaald werk of vrijwilligerswerk?

Antwoord vervolgvraag 16:

Mensen met een indicatie beschut werk krijgen een dienstverband bij een reguliere werkgever of bij het mensontwikkelbedrijf, en krijgen daarvoor salaris. Het gaat dus inderdaad om betaald werk. Inwoners met een indicatie beschut werk die werkzaamheden verrichten in buurten of wijken doen dat met een betaald dienstverband (denk aan werk in de groenvoorziening).

Vervolg vraag 17:

Waarom zijn die cijfers niet meer te achterhalen? Er behoren archieven te zijn die we als raad kunnen inzien? We zouden die cijfers toch graag boven water willen krijgen omdat die strakjes kunnen illustreren of de hele transitie een verbetering betekent in plaatsingen naar regulier werk of alsnog nog steeds niet naar behoren werk. Graag uw plan van aanpak en voorstel om dit te regelen en de raad van de juiste informatie te voorzien.

Antwoord vervolgvraag 17:

We kunnen u cijfers aanleveren van gegevens die in het systeem worden geregistreerd. Gegevens die niet worden geregistreerd, zijn alleen inzichtelijk te maken als we de (digitale) dossiers per stuk nagaan. Dat kost bij een grote hoeveelheid dossiers echter veel tijd. Graag gaan we met u in overleg om te kijken of dit nu echt wenselijk is.

Zoals in de eerdere beantwoording aangegeven, gaat het om mensen met een arbeidsbeperking, als werkgevers bij het in dienst nemen van deze inwoners loonkostensubsidie ontvangen vanwege hun verminderde productiviteit. Via Podium24 zijn er op peildatum 1 maart 2025 zoals gezegd 399 inwoners naar een regulier werk uitgestroomd met loonkostensubsidie.

DATUM
17 april 2025

Vervolg vraag 18:

Betekent een positief advies beschut werk dat men ook een baan heeft in de reguliere markt? Zo nee, hoeveel mensen staan er dan op dit moment in de wacht? Wat doen die mensen op dit moment? Welk inkomen hebben ze? Kunt u uitleggen wat het door u genoemde doelgroepenregister is? Wat betekent een degelijke inschrijving voor betrokkenen?

Antwoord vervolgvraag 18:

UWV beoordeelt of iemand voor beschut werk in aanmerking komt. UWV doet onderzoek naar de vraag of de inwoner bij het verrichten van werkzaamheden is aangewezen op:

- technische of organisatorische aanpassingen;
- permanent toezicht of intensieve begeleiding.

Op grond van een positief advies beschut werk UWV, stelt het college vast dat de betreffende inwoner uitsluitend beschut kan werken en biedt het college de voorziening beschut werk aan waarbij de inwoner in een dienstbetrekking in een beschutte omgeving werkzaamheden verricht. Dat dienstverband kan worden gerealiseerd bij een reguliere werkgever of bij het mensontwikkelbedrijf.

De Participatiewet verplicht gemeenten om beschutte werkplekken aan te bieden. Op grond van de taakstelling is gemeente Maastricht anno 2025 verplicht 140 beschut werkplekken te realiseren. Of zover behoefte is aan beschutte werkplekken. Die behoefte is de optelsom van het aantal positieve adviezen dat het UWV in een gemeente heeft afgegeven. Als de behoefte lager is, dan hoeft de gemeente minder plekken te realiseren.

Voor Maastricht zijn er op dit moment 37 positieve adviezen beschut werk afgegeven door het UWV. Daarvan zijn 13 inwoners aan het werk bij MTB, 2 inwoners aan het werk bij een reguliere werkgever, en zijn de overige inwoners momenteel in onderzoek. Inwoners die niet aan het werk zijn, ontvangen een bijstandsuitkering.

Beschut werkplekken tellen niet mee voor de banenafsprak; het zijn twee elkaar uitsluitende groepen. Als mensen in het doelgroepregister banenafsprak zijn opgenomen en op een later moment wordt een positief advies beschut werk door UWV voor hen afgegeven, dan worden zij uit het doelgroepregister verwijderd.

N.B.: Er is geen vervolgvraag 19 gesteld. Er wordt verwezen naar vervolgvraag 2. Wij verwijzen daarom naar het antwoord op aanvullende vraag 2.

Vervolg vraag 20:

Tijdens de domeinvergadering van 11 maart heeft de raad een toezegging gehad dat wij tekst en uitleg krijgen over de mogelijke keuze voor een GR. Graag ook een beschrijving van overige mogelijke ander juridische opties in organisatievorm en samenwerkingsverbanden. En is uitgesproken dat de raad vreest dat er weinig ruimte voor de raad zal zijn om haar (controlerende) taken uit te kunnen voeren. Dit gestoeld op de stroperige en vaak ondoorzichtige processen zoals die plaats vinden bij diverse al bestaande Gemeenschappelijke Regelingen. Hoe denkt u dat het reguliere bedrijfsleven aankijkt tegen het aangaan van overeenkomsten met een openbaar lichaam als in de GR-vorm? Hoe denkt onze stadadvocaat hierover?

Antwoord vervolgvraag 20:

In de domeinvergadering van 11 maart 2025 is door wethouder Hoenderkamp toegezegd dat de gemeenteraad een dossier ontvangt met alle stukken die ten grondslag liggen aan de Visie re-integratieketen. In de Businesscase en het Verdiepingsonderzoek staat de onderbouwing voor de keuze van een Gemeenschappelijke Regeling met een openbaar lichaam. Tevens vindt u daar het standpunt van de stadsadvocaat.

DATUM
17 april 2025

Nieuwe vraag 21:

Graag willen wij van het college een volledig overzicht ontvangen van de kosten tot heden die met het project re-integratieketen gemoeid zijn tot op heden. Graag een overzicht met betrekking tot alle rapporten en betaalde adviezen, de kosten voor interimmers, de kosten van de ingehuurd projectleider, accountants, advocaten en overige aan het project toe te rekenen kosten, zoals vrijgemaakte ambtelijke ondersteuning.

Antwoord vraag 21:

In onderstaande tabel staan de externe kosten van het project re-integratieketen opgesomd. Uitgesplitst naar de kosten projectleider, de adviezen van KplusV, Berenschot, Deloitte en advocaatkosten Adelmeyer/Hoyng en Paulussen. De interne ambtelijke capaciteit die is ingezet op dit project, is niet geregistreerd. Deze kosten worden door alle gemeenten gedragen.

Kosten project re-integratieketen t/m maart 2025			
Projectleider		€ 249.900	
KplusV		€ 42.876	
Berenschot	€	9.504	
Deloitte	€	4.125	
Adelmeyer/Hoyng	€	14.522	
Paulussen	€	14.660	
Overige kosten	€	513	
Totaal excl. BTW		€ 336.100	

Vraag 22:

We willen graag van het college de specifieke opdrachten verstrekt sinds 2021 aan de bovenstaande organisaties en personen ontvangen. In 2022 werd volgens onze gegevens, de opdracht aan de projectgroep verstrekt om variant 3. van het KplusV rapport/advies nader te onderzoeken en uit te werken. Toen ging daarna ook de projectleider(groep) hiermee aan de slag.

Antwoord vraag 22:

Voor het antwoord op vraag 22 verwijzen we naar bijlage 2 waarin een overzicht is opgenomen van de gegeven opdrachten aan partijen.

Vraag 23:

Is het misschien handig om de visie van onze Onafhankelijke Adviesraad Maastricht ook naar deze casus te laten kijken? Wanneer kunnen we daar input van verwachten?

Schriftelijke vragen

DATUM
17 april 2025

Antwoord vraag 23:

In de consultatieronde is er een gesprek geweest met de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht. Er is een conceptadvies uitgebracht dat als bijlage 3 bij de beantwoording van deze vragen gedeeld wordt.

Vraag 24:

De gezamenlijke directies van Annex, Podium24 en MTB hebben blijkbaar tijdens het proces ook een eigen zienswijze geformuleerd aangaande het transitie-project. De raad heeft deze visie niet ontvangen. Klopt dat? En zo ja, waarom heeft de raad die informatie niet ontvangen? Kunnen we die die visie a.u.b. ontvangen samen met de in de domeinvergadering toegezegde, overige ontbrekende stukken.

Antwoord vraag 24:

Deze zienswijze maakt deel uit van het dossier dat u heeft ontvangen.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Jeroen Hoenderkamp
Wethouder WMO, Welzijn, Sociale Zaken en Gezondheid
en

Manon Fokke
Wethouder Financiën, Personeel & Organisatie, Burgerparticipatie en Lobby

Schriftelijke vragen

Samenvatting

Het college neemt kennis van de uitkomsten van het onderzoek naar de strategische herpositionering van MTB en de doorontwikkeling van de uitvoeringsketen re-integratie Participatiewet. Ter voorbereiding op definitieve besluitvorming eind dit jaar, wordt door de colleges van de zes Maastricht-Heuvelland gemeenten de opdracht verstrekt om de randvoorwaarden en gevolgen van de bestuurlijke voorkeursrichting nader uit te werken. Deze opdracht wordt belegd bij de betreffende uitvoeringsorganisaties: MTB, Annex, Podium24 en SZMH, in nauwe samenspraak met de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten.

Beslispunten

1. Het college neemt kennis van de uitkomsten van het onderzoek door KplusV naar de strategische herpositionering van MTB en de doorontwikkeling van de uitvoeringsketen re-integratie Participatiewet.
2. Het college verstrekt de opdracht aan betreffende uitvoeringsorganisaties (MTB/Annex/Podium24/SZMH) om de bestuurlijke voorkeusvariant 3 nader uit te werken. Dit in nauwe samenspraak met de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten, ter voorbereiding op definitieve besluitvorming uiterlijk in Q4 2022.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 8 maart 2022:

Conform.

1. Aanleiding

Op verschillende momenten bent u als college geïnformeerd over het “Onderzoek toekomst MTB & organisatie re-integratie Participatiewet”.

- Collegebesluit(MTB gemeenten) en RIB(alle6 gemeenten) maart 2020: Informatie en achtergrond opdrachtverstrekking
- Collegememo 1 juni 2021: stand van zaken onderzoek
- Memo op verzoek van portefeuillehouders bestuurlijk overleg van 16 augustus 2021: samenvatting en conclusies van het definitieve rapport

Rondom de oplevering van het definitieve onderzoeksrapport in augustus 2021 heeft een tweetal bestuurlijke bijeenkomsten plaatsgevonden met de betrokken portefeuillehouders van de Maastricht-Heuvellandgemeenten en is vervolgens ambtelijk het verdere proces afgestemd om tot besluitvorming te komen op basis van de uitkomsten en het advies van het “Onderzoek toekomst MTB & organisatie re-integratie Participatiewet”.

Vanuit bestuur, beleid en uitvoering is variant 3, het samenvoegen van Annex, Podium 24 en MTB, duidelijk als voorkeursvariant uitgesproken. Bestuurlijk is de wens uitgesproken om deze voorkeursvariant verder uit te diepen, zodat straks goed onderbouwd en beargumenteerd een definitieve keuze kan worden gemaakt.

Aan de colleges van de zes betrokken gemeenten wordt thans voorgesteld kennis te nemen van de uitkomsten van het onderzoek en opdracht te verstrekken tot het nader uitwerken van de genoemde voorkeursvariant 3, zodat uiterlijk in Q4 2022 definitieve besluitvorming met betrekking tot de variantkeuze kan plaatsvinden.

2. Context

1. Aanleiding en doel onderzoek

Medio maart 2020 hebben de colleges van de gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen besloten een onderzoeksopdracht te verstrekken om de sociale en financiële toekomstbestendigheid van MTB geobjectiveerd in beeld te brengen en aanbevelingen te doen die bijdragen aan het behoud van kennis, ervaring en infrastructuur voor de kwetsbare doelgroep binnen de WSW en de Participatiewet.

Onderstaande ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag:

1. Afbouw WSW van MTB gaat vanwege natuurlijk verloop sneller dan verwacht en de instroom van de nieuwe doelgroep vanuit de Participatiewet blijft achter.
2. De gemeenten hebben sterk behoefte aan verdere professionalisering van de leerwerkfunctie van MTB.
3. De (financiële) kaders voor de gemeenten en MTB zijn begrensd tot eind 2020.

Het doel van het onderzoek was inzicht te verkrijgen of MTB nu en in de nabije toekomst voldoende effectief en efficiënt uitvoering geeft/kan geven aan de gemeentelijke opdracht op gebied van de Wet sociale werkvoorziening (uitvoering in afbouw voor drie gemeenten) én de Participatiewet (leerwerkbedrijf in opbouw voor zes gemeenten) of dat een koersverandering dan wel andere keuzes bijdragen aan verdere verbetering, vernieuwing en besparing.

De onderzoekers hebben gekeken naar: MTB als bedrijf; MTB als ketenpartner; gemeentelijke beleidsambities; mogelijke organisatievarianten; daarbij passende governance.

Primair was het onderzoek gericht op het toekomstperspectief van MTB en een eventueel in dat kader een benodigde strategische herpositionering. Gaandeweg het onderzoek is steeds meer focus komen te liggen op het functioneren van de gemeentelijke uitvoeringsketen re-integratie Participatiewet waarvan MTB deel uitmaakt. De andere partners in de keten zijn bij het onderzoek betrokken en over de samenwerking bevraagd, maar niet als organisaties op zichzelf onderzocht. Dat is in het kader van de ketenoptimalisatie door de gemeenten zelf al eerder bekeken¹. Deze evaluatieresultaten uit 2019 zijn Maastricht Heuvelland breed bekeken en worden door het kwalitatief onderzoek van KplusV onderschreven. Aanvullende aandachtspunten vanuit de organisaties m.b.t. betrokkenheid bij het onderzoek, het betrekken van de OR en kosten van de dienstverlening, zullen in het vervolgproces worden meegenomen.

2. Conclusies en aanbevelingen onderzoek

De bevindingen en aanbevelingen welke volgen uit het onderzoek kunnen als volgt worden samengevat:

¹ Het beleidsdocument “Optimalisatie en intensivering uitvoering en re-integratie Participatiewet Maastricht Heuvelland”

Voor een meer uitgebreide samenvatting van de conclusies en aanbevelingen inclusief omschrijving van de 5 varianten wordt verwezen naar de bijgevoegde oplegnotitie van 16 augustus 2021 en het bijgevoegde eindrapport.

Een koerswijziging is nodig om dienstverlening en infrastructuur te behouden (en verbeteren) voor de kwetsbare doelgroep die het betreft. De bedrijfsanalyse van MTB geeft op de kortere termijn geen reden tot zorg. Tegelijk is, zonder de koers bij te stellen, op langere termijn sprake van een sterfhuisscenario, doordat de leerwerkfunctie Participatiewet nog onvoldoende compensatie biedt voor de afbouw WSW. Tevens is vastgesteld dat de ketensamenwerking niet functioneert zoals beoogd. Het ontstaan van de nieuwe organisaties Podium24 en SZMH heeft onvoldoende geleid tot het omarmen van de maatschappelijke beleidsopgave als keten in zijn geheel, mede veroorzaakt door de bewuste keuze om de ketenregie niet eenduidig te beleggen bij één van de organisaties. Het verbeteren van de ketenprocessen en onderlinge werkafspraken, is naar de overtuiging van de onderzoekers ontoereikend.

Intensivering van beleid is nodig. De aanbeveling wordt gedaan om een beleidsambitie te benoemen om daarmee intensiever in te zetten op een trendmatige groei aan dienstverlening voor de nieuwe doelgroep. De totale bijstandspopulatie van de zes betrokken gemeenten kan hierdoor verder afnemen met circa 50 à 100 personen per jaar.

Aanpassing van de ketenstructuur is nodig. Door de onderzoekers wordt de aanbeveling gedaan om de ketenstructuur aan te passen en te kiezen voor organisatievariant 4. Variant 4 vergt een stevige organisatorische interventie en doorlooptijd. Om snel stappen te zetten is het raadzaam in ieder geval met de inrichting van Variant 3 te starten. De keuze voor een overgang van Variant 3 naar Variant 4 wordt vervolgens mede bepaald door de mate waarin de beoogde specialisatie op de taakvelden Werk en Inkomen succesvol wordt doorgevoerd en het taakveld Werk efficiënt en effectief functioneert. De aanbeveling wordt gedaan om het functioneren van de scheiding Werk en Inkomen op enig moment te evalueren en te bepalen of aan deze condities wordt voldaan. Is dat het geval, dan kan organisatievariant 3 het eindstation zijn. Is dat niet het geval dan kan een vervolgstap (doorontwikkeling van Variant 3 naar Variant 4) alsnog een logisch vervolg zijn.

Aanpassing van de governance is nodig. De uitvoeringsketen sociale zekerheid / re-integratie is gebaat bij eenvoud en transparantie in de governance. De aanbeveling wordt door de onderzoekers gedaan om de governance van de keten te vereenvoudigen als logisch uitvloeisel van de aanpassing

ketenstructuur oftewel het bij elkaar brengen van de uitvoeringsorganisaties. De inrichting van de governance dient uit te gaan van één bovenliggende entiteit, met uitsluitend onderliggende entiteiten indien hier dringende argumenten voor bestaan. Daarnaast is volledige participatie van Gulpen-Wittem, Vaals en Valkenburg aan de Geul in de sociale keten Maastricht-Heuvelland idealiter onderdeel van het eindplaatje. Deze gemeenten participeren voor de uitvoering van de WSW niet in MTB maar in de GR WOZL binnen de regio Parkstad. Behalve voor wat betreft de uitvoering van de WSW participeren deze gemeenten echter ook volledig binnen de re-integratieketen in Maastricht-Heuvelland. De aanbeveling wordt gedaan nader te onderzoeken op welke wijze dit kan worden geëffectueerd. Het kan het belang van alle Maastricht-Heuvelland gemeenten nadrukkelijk dienen.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk en bij de betrokken organisaties bestaat draagvlak voor een verdere uitwerking van variant 3, welke inhoudt een samenvoeging van de organisaties Annex, MTB en Podium 24.

Bestuurlijke sessies eindrapport

De conclusies van het eindrapport zijn in een tweetal bestuurlijke sessies besproken met de gemeenten Vaals, Valkenburg aan de Geul, Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten, Meerssen, Maastricht op 23 juni en 18 oktober 2021. Voorafgaand aan de bestuurlijke bijeenkomsten zijn de portefeuillehouders en beleidsambtenaren van de betrokken gemeenten en de directies van betrokken uitvoeringsorganisaties ambtelijk meegenomen in de uitkomsten van het onderzoek. Ook is met de verantwoordelijke managers van de zes gemeenten van gedachten gewisseld over de aanpak. Vanuit de intentie om gezamenlijk te kunnen reflecteren op de onderzoeksresultaten en de mogelijkheden die gezien worden voor een verdere optimalisatie van (de organisatie van) de gezamenlijke dienstverlening.

In de **brede bestuurlijke sessie van 23 juni 2021** was de algemene lijn van het gesprek dat de aanwezigen niet ontevreden zijn over het functioneren van MTB en haar partners, maar dat de samenwerking in de gemeentelijke re-integratieketen en de resultaten voor de doelgroep beter kunnen. Als de ontwikkeling zoals door de onderzoekers geschetst daaraan een bijdrage levert, staan de bestuurders daar in basis positief tegenover. Gelijktijdig is geconcludeerd dat dit een dossier is met nogal wat historie en gevoeligheden. Met daarbij het besef dat dat niet leidend mag zijn voor de keuzes die voorliggen

Gezien de complexiteit van de materie bestond de behoefte dit te laten bezinken en binnen de afzonderlijke gemeenten te bespreken. Daarom werd afgesproken dat het breed bestuurlijk overleg

een vervolg kreeg. Verder was een inhoudelijk memo/oplegnotitie gevraagd ter voorbereiding op dit overleg en om de interne bespreking te faciliteren. Met name om meer beeld te krijgen bij de meerwaarde van de aanbevelingen voor de doelgroep en gemeenten. Met bijzondere aandacht ook voor het vraagstuk van een eventuele overstap van de G2V-gemeenten (Gulpen-Wittern, Vaals en Valkenburg aan de Geul) vanuit WOZL naar MTB.

Vervolgens zijn in de **brede bestuurlijke sessie van 18 oktober 2021** de conclusies en aanbevelingen van het eindrapport verder besproken. De aanwezige wethouders hebben de gezamenlijke conclusie van voorkeursvariant 3 uitgesproken.

Wel heeft men aangegeven dat het zaak is dit proces nog meer van ons allemaal te maken, met het oog op draagvlak Maastricht-Heuvelland gemeenten breed. Besloten is tot:

- Advies m.b.t. het verder uitwerken van variant 3 aan colleges voorleggen in februari 2022
- Nogmaals een gezamenlijke bijeenkomst met KplusV voor de zes gemeenten, bestuurders incl. ambtelijke ondersteuning;
- In een parallel traject starten met variant 3 verder uitdiepen: hoe komt een nieuwe organisatie er uit te zien, wat is er nodig om dat vorm te geven, welke concrete gevolgen gaat dit hebben voor gemeenten en inwoners? Hierbij gaat het nog niet om het vormgeven/inrichten an sich, maar om de verdieping en voorbereiding, waarop definitieve besluitvorming kan worden gebaseerd.
- Verder is nadrukkelijk besproken dat van de drie bij WOZL aangesloten gemeenten nu geen besluit wordt gevraagd wat betreft al dan niet uittreden bij WOZL. In het onderzoeksrapport is aangegeven dat de verdere uitwerking van mogelijke besluitvorming tot variant 3 een moment kan zijn voor een heroverweging op dit vlak. Dit is echter geen noodzakelijkheid en is uiteraard aan de drie WOZL gemeenten om hier al dan niet een andere richting in te kiezen.

Ambtelijke sessies eindrapport en verdere proces

Nadat in het breed bestuurlijk overleg in oktober 2021 voorkeursvariant 3 is uitgesproken en het belang van gemeenschappelijk draagvlak nogmaals is aangegeven, is ambtelijk en met betrokken uitvoerders het te volgen proces tot het komen van besluitvorming nader afgestemd. Hierbij is een aantal aanvullende aandachtspunten vanuit de Heuvellandgemeenten en uitvoerders benoemd welke zullen worden meegenomen in het nader onderzoek. Het gaat dan in hoofdlijnen om het nog steviger betrekken van alle zes gemeenten en betrokken organisaties, helderheid omtrent de opdracht en dienstverlening van de betrokken organisaties, inzicht in financiële gevolgen en kosten van dienstverlening, meer tijd, onderzoek en betrokkenheid van alle gemeenten om tot besluitvorming te kunnen komen.

Het te volgen proces tot besluitvorming is als volgt afgestemd:

- Februari 2022: collegenota in alle zes gemeenten mbt het nader uitwerken van voorkeursvariant 3 in samenwerking met de zes betrokken gemeenten en de uitvoerders.
- Februari/Maart: bestuurlijk/ambtelijke bijeenkomst met KplusV waarbij de conclusies en adviezen uit het onderzoek nogmaals worden toegelicht, geduid en in context geplaatst.
- Vanaf februari 2022: Nadere uitwerking voorkeursvariant 3 waarbij eerder genoemde aandachtspunten en input uit de bestuurlijk/ambtelijke bijeenkomst worden meegenomen.
- Q3/Q4 2022: Definitieve besluitvorming variantkeuze in colleges en raden van de gemeenten Vaals, Valkenburg aan de Geul, Eijsden-Margraten, Meerssen, Gulpen-Wittem en Maastricht.

Bovenstaand proces is ambtelijk gezamenlijk opgesteld en afgestemd met de zes gemeenten en tevens afgestemd in de regionale Directiegroep sociaal domein Maastricht-Heuvelland en gedeeld met de verantwoordelijke portefeuillehouders.

3. Gewenste situatie

Besluitvorming over optimalisatie van de re-integratieketen in Q3/Q4 2022.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het borgen en verbeteren van de dienstverlening aan de doelgroep door de infrastructuur te vereenvoudigen en dienstverlening nog beter af te stemmen en als een doorlopende lijn aan te bieden is in het belang van de ontwikkeling en daarmee welbevinden en gezondheid van inwoners.

5. Effect op de openbare ruimte

n.v.t.

6. Personeel en organisatie

Op welke manier de variantkeuze invloed heeft op personeel en organisatie van de betrokken organisaties wordt meegenomen in het nader onderzoek naar variant 3.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

n.v.t.

8. Financiën

De financiële gevolgen van de variantkeuze worden meegenomen in het nader onderzoek naar variant 3 en maken deel uit van besluitvorming in college en raad in Q3/Q4 2022.

9. Aanbestedingen

n.v.t.

10. Participatie tot heden

De Heuveland gemeenten zijn ambtelijk bijgepraat via de beleidsgroep MHW en hebben alle (bestuurlijke) stukken ontvangen. Voorafgaand aan het eerste bestuurlijk overleg heeft er een uitgebreide ambtelijke voorbespreking plaatsgevonden op 14 juni 2021 en voorafgaand aan het tweede bestuurlijk overleg heeft in de meeste gemeenten (behoudens Meerssen en Vaals) nog 1op1 afstemming plaatsgevonden. Vervolgens is begin 2022 ambtelijk en in de regionale directiegroep Sociaal Domein het verdere proces tot besluitvorming gezamenlijk afgestemd.

11. Voorstel

1. Het college neemt kennis van de uitkomsten van het onderzoek door KplusV naar de strategische herpositionering van MTB en de doorontwikkeling van de uitvoeringsketen re-integratie Participatiewet.

2. Het college verstrekt de opdracht aan betreffende uitvoeringsorganisaties (MTB/Annex/Podium24/SZMH) om de bestuurlijke voorkeusvariant 3 nader uit te werken. Dit in nauwe samenspraak met de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten, ter voorbereiding op definitieve besluitvorming uiterlijk in Q4 2022.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

In alle zes de Maastricht-Heuvelland gemeenten ligt gelijklopende besluitvorming voor in de vorm van onderhavige collegenota.

Na het kennis nemen van het onderzoeksrapport en de hierin opgenomen adviezen en instemming van de colleges van de zes betrokken gemeenten met het nader onderzoek naar variant 3, zal in samenspraak tussen de Maastricht-Heuvelland gemeenten en de betrokken organisaties de vraagstelling m.b.t. het nader uitwerken van variant 3 verder concreet gemaakt worden. De nadere uitwerking zal verder uitgevoerd worden door de directies van de betrokken organisaties (SZMH, MTB, Annex, Podium24) in nauwe samenspraak met de zes betrokken gemeenten. Dit is tevens afgestemd met betrokken organisaties.

- Als opdrachtgever fungeren de afzonderlijke colleges van de zes Maastricht Heuvelland gemeenten.
- Als opdrachtnemer fungeert het strategisch overleg binnen de re-integratieketen
- Als stuurgroep fungeert het breed bestuurlijk overleg binnen de re-integratieketen
- Als ambtelijke begeleidingsgroep voor de nadere uitwerking fungeert de beleidsgroep Maastricht Heuvelland Werkt aangevuld met een afvaardiging vanuit SZMH

Formele besluitvorming vindt uiterlijk in Q4 2022 plaats in de colleges. De formele positie van de raden hierin is afhankelijk van de nadere uitwerking en concrete besluitvorming. De raden zullen dan ook in Q4 2022 geïnformeerd worden dan wel om besluitvorming worden gevraagd.

Overzicht gegeven opdracht ihkv Visie re-integratieketen

Opdracht KplusV

(Uit: Eindrapport Koers MTB, 5/8/21)

De gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen (hierna: de gemeenten), alsmede MTB Regio Maastricht N.V. (hierna MTB), wensen een geobjectiveerd advies, met betrekking tot de sociale en financiële toekomstbestendigheid van MTB. Onderstaande ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag:

1. de afbouw van de WSW MTB gaat vanwege natuurlijk verloop sneller dan verwacht;
2. de gemeenten hebben sterke behoefte aan de professionalisering van de leerwerkfunctie van MTB;
3. de (financiële) kaders voor de gemeenten en MTB zijn begrensd tot einde 2020.

De gemeenten hebben KplusV gevraagd onderzoek te doen naar de toekomstbestendigheid van MTB in de context van de brede uitvoeringsketen Participatiewet (hierna P-wet), waar MTB deel van uitmaakt, in de samenwerking met de belangrijkste ketenpartners Annex B.V. (hierna Annex), Stichting Podium24 (hierna: Podium24) en Sociale Zaken Maastricht Heuvelland (hierna: SZMH).

Opdracht Businesscase

(Uit: Businesscase project optimaliseren re-integratieketen, 18/10/23)

In maart 2022 hebben de colleges van Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen-Heuvelland, Vaals en Valkenburg (hierna te noemen: de gemeenten) kennis genomen van het rapport “Eindrapport Koers MTB / Heroriëntatie op de toekomst en organisatie re-integratie Maastricht-Heuvelland” van bureau KplusV (bijlage 1) en opdracht gegeven om de bestuurlijke voorkeursvariant 3 (hierna te noemen: variant 3) nader uit te (laten) werken in nauwe betrokkenheid tussen de uitvoeringsorganisaties en de gemeenten ter voorbereiding op definitieve besluitvorming door alle gemeenten op basis van een gedegen en gedragen besluitvormingsdocument. De projectleider heeft opdracht gekregen om alle uitwerkingen bij elkaar te brengen en een businesscase/ besluitvormingsdocument op te stellen in nauwe samenwerking met het kernteam om vervolgens het besluitvormingsproces in Colleges en Gemeenteraden in goede banen te leiden.

Opdracht Paulussen advocaten

(Uit: Advies governance herstructurering organisatie re-integratie, 11/10/23)

Hoe kan organisatievariant 3 in de praktijk worden vormgegeven? Wat zijn de voor- en nadelen van verschillende organisatiestructuren? Hierbij moet er rekening mee worden gehouden dat MME zowel voor wat betreft de Participatiewet als voor wat betreft de Wet sociale werkvoorziening deelnemen (dus in Annex, Podium24 én MTB). GVV nemen slechts

deel voor wat betreft de Participatiewet (dus uitsluitend in Annex en Podium24). Deze gemeenten hebben de sociale werkvoorziening namelijk ondergebracht bij WOZL (in plaats van bij MTB).

Ten behoeve van de afweging ten aanzien van de vormgeving van organisatievariant 3 hebben de gemeenten de volgende uitgangspunten geformuleerd:

1. De werkgerelateerde taken van Annex, MTB en Podium24 bij elkaar brengen onder één aansturing in één organisatorische en bij voorkeur juridische entiteit;
2. Verminderen 'bestuurlijke drukte' t.o.v. huidige structuren;
3. Vereenvoudiging/transparantie governance;
4. Directe(re) bestuurlijke (en ambtelijke) invloed/sturing op de uitvoeringsorganisatie;
5. Het quasi-inbesteden van de gewenste diensten bij de nieuwe uitvoeringsorganisatie moet voor alle gemeenten mogelijk blijven;
6. de drie bij WOZL aangesloten gemeenten (Vaals, Valkenburg, Gulpen-Wittem) treden niet uit bij WOZL;
7. de drie bij MTB aangesloten gemeenten (Maastricht, Eijsden-Margraten, Meerssen) zijn en blijven verantwoordelijk voor de Wsw binnen MTB;
8. Eijsden-Margraten is uitgetreden bij SZMH en heeft een eigen sociale dienst opgericht (SEM), maar blijft partner in de re-integratieketen (MTB en Annex en Podium24);
9. Alle zes gemeenten maken gebruik van de werkgeversdienstverlening van Podium24;
10. Alle zes gemeenten maken gebruik van de dienstverlening van Annex;
11. Alle zes gemeenten maken gebruik van de dienstverlening leerwerktrajecten bij MTB.

In dit memo presenteren wij een aantal modellen, waarbij wij deze uitgangspunten zo veel mogelijk hebben meegenomen in ons afwegingsproces.

Opdracht Deloitte (aanvullend fiscaal advies op advies Paulussen)

(Uit: Fiscale advies nav advies governance Paulussen advocaten, 3/10/23)

Op hoofdlijnen de fiscale gevolgen voor de btw en Vpb in het kader van de bijgevoegde voorgenomen herstructurering.

Opdracht Verdiepingsonderzoek

(Uit: Verdiepingsonderzoek businesscase project op4maliseren re-integratieketen, 2/8/23)

Op 20 december 2023 hebben de wethouders van de gemeente Eijsden Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul besloten dat het in de "Businesscase project optimaliseren re-integratieketen" van 18 oktober 2023 voorgestelde model 4 voor een mensontwikkelbedrijf een passende keuze zou kunnen zijn om de re-integratieketen te optimaliseren. Daarbij is opdracht gegeven om een verdiepend onderzoek uit te voeren, voordat kan worden overgegaan tot besluitvorming. Het verdiepend onderzoek richt zich op nadere juridische, financiële en organisatiedeskundige onderbouwing en objectivering van model 4 met daarnaast ook 'best practices' uit het land.

Opdracht Adelmeyer en Hoyng

(Uit: Verdiepingsonderzoek businesscase project op4maliseren re-integratieketen, 2/8/23)

Omdat de gemeente Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen op dit moment weinig positie hebben om te sturen in de MTB NV, maar wel achteraf geconfronteerd worden met tekorten, is aan Adelmeyer & Hoyng gevraagd om advies te geven op welke wijze de aandeelhoudende gemeenten beter in positie kunnen komen en daarbij aan te geven wat daarvoor nodig is.

Opdracht Berenschot

(Uit: Advies verdiepend onderzoek re-integratieketen Maastricht/Heuvelland, 1/8/24)

In 2020-2021 hebben de gemeenten Maastricht, Meerssen en Eijsden-Margraten KplusV gevraagd om onderzoek te doen naar de toekomst van MTB Maastricht NV, het SW bedrijf van deze drie gemeenten. Op basis van een (in 2023 door een projectteam) opgestelde businesscase zien de betrokken bestuurders model 4 als het juiste model om verder te gaan. In model 4 komt worden P24 en Annex omgevormd tot een nieuw, toekomstgericht en duurzaam mensontwikkelbedrijf dat gericht is op het ontwikkelen van inwoners op basis van hun talenten in nauwe samenwerking met werkgevers. De leerwerklijnen (de toekomst gerichte infrastructuur) die nu in de SW-organisatie MTB zitten worden losgemaakt en overgeheveld. Het klassieke SW bedrijf krijgt de opdracht om de organisatielasten - die door de krimp jaarlijks leiden tot een tekort van ruim 4 mln euro – terug te brengen, haar commerciële activiteiten (product markt combinaties) af te bouwen, samenwerking te zoeken met de andere SW bedrijven in de arbeidsmarktregio (WOZL en Vidar) en om meer SW-ers – middels detachering of begeleid werken - aan de slag te helpen bij derden. De rechten van de bestaande SW'ers worden daarbij niet aangetast.

De wethouders hebben, mede naar aanleiding van een zienswijze van de directie van de drie uitvoeringsorganisaties op model 4, besloten tot een verdiepingsonderzoek om meer comfort te krijgen dat de gemeenten de juiste beslissingen nemen. Een ambtelijk projectteam heeft de opdracht om model 4 nader te onderbouwen. De onderbouwing moet zich richten op het juridische, financiële, organisatiedeskundige en governance-deel van model 4 alsmede de best practices. Het projectteam vroeg Berenschot om een oordeel ten aanzien van de organisatie en de financiën te geven over de voorgenomen veranderingen in het uitvoeringsconstruct van de Participatiewet.

Aan: Het College van Burgemeester & Wethouders
der Gemeente Maastricht
t.a.v. Wethouder Participatiewet
Wethouder Jeroen Hoenderkamp (o.a. coördinerend wethouder Sociaal Domein)
Wethouder Johan Pas (o.a. Onderwijs)

Betreft: advies visiedocument re-integratieketen Maastricht-Heuvelland

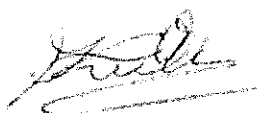
Maastricht, 24 maart 2025

Geachte wethouders,

Langs deze weg bieden wij u ons advies aan over uw visiedocument 're-integratieketen Maastricht-Heuvelland'.

Wij hebben tot dit advies besloten in onze vergadering van heden 24 maart 2025. Dit eensluidende advies wordt ook gedragen door de Adviesraden van Eijsden-Margraten, Meerssen en Valkenburg aan de Geul.

Met de meeste hoogachting,

Kees Eken,
secretaris

ADVIES ADVIESRADEN EIJSDEN-MARGRATEN, MEERSSEN, VALKENBURG AAN DE GEUL EN MAASTRICHT OVER DE RE-INTEGRATIEKETEN MAASTRICHT-HEUVELLAND

1. Ons beeld van het visiedocument

Op 12 december 2024 hebben de colleges van betrokken gemeenten¹ een (concept) visiedocument vastgesteld over de re-integratieketen van de Participatiewet. Wij hebben dit document 28 januari 2025 ontvangen. Het document presenteert een denkrichting voor een nieuwe structuur van de re-integratieketen in Maastricht-Heuvelland. De Cliëntenraad Participatiewet Maastricht-Heuvelland en de Adviesraden Sociaal Domein in Maastricht-Heuvelland hebben elk een ambtelijke toelichting op het visiedocument gekregen, waarbij werd gevraagd 'input' te leveren. Dit momentum van de aldus geboden ruimte is voor de genoemde Adviesraden -bij gebrek aan een formele adviesaanvraag- voldoende aanleiding ons inhoudelijk kritisch commentaar op het visiedocument te leveren.

2. Onze beoordeling van het visiedocument

Uw visiedocument schiet naar onze mening in talloze opzichten schromelijk tekort. Het komt bij ons over als een afstandelijk, vooral bestuurlijk gedreven structuur- en organisatie-model dat geen recht doet aan de jarenlang opgebouwde expertise, organisaties en ontwikkelde systemen in Maastricht-Heuvelland. Het mist essentiële elementen zoals een mensvisie, ondernemersvisie, de impact op doelgroepen, een historische context en de praktische, juridische en financiële onderbouwing. Zonder deze aspecten is niet te beoordelen, of de voorgestelde structuur daadwerkelijk een verbetering oplevert voor alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in Maastricht-Heuvelland. In de bijlage bij ons advies treft u een gedetailleerd overzicht aan van onze bevindingen over uw concept visiedocument.

3. Ons advies

-Alles overwegende adviseren wij u af te zien van de denkrichting, zoals vervat in het concept visiedocument.

-Wij adviseren u op grond van onze bevindingen de uitvoeringsorganisaties Annex, MTB en Podium24 volledig samen te voegen in één modern sociaal ontwikkelbedrijf voor Maastricht-Heuvelland. Dit op basis van hun bestaande inhoudelijke samenwerking (diagnose, ontwikkeling, uitstroom). Dit door ons geadviseerde sociaal ontwikkelbedrijf biedt de beste vooruitzichten op betaald werk voor *alle* doelgroepen uit de Participatiewet, ook voor mensen met lichamelijke, mentale en verstandelijke beperkingen, inclusief de mensen die in aanmerking komen voor 'nieuw beschut werk'.

-Wij adviseren u voor de door ons geadviseerde, nieuwe organisatie een rechtsvorm te kiezen die reguliere werkgevers aanspreekt en recht doet aan het doel van dit sociaal ontwikkelingsbedrijf. Een rechtsvorm die praktisch is en die tegelijkertijd leidt tot de minste bestuurlijke en ambtelijke drukte en tegemoetkomt aan de controlerende functie van uw gemeenteraad.

-Wij adviseren u het Impulsbudget dat gemeenten in de meicirculaire 2025 krijgen toebedeeld, te gebruiken om deze samenvoeging van de huidige uitvoeringsorganisaties Annex, MTB en Podium24 verder uit te werken in een Meerjarentransformatieplan.

¹ De gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Meerssen, Valkenburg aan de Geul, Vaals en Gulpen-Wittem

-Wij adviseren u uw gemeenteraad te voorzien van alle juridische en financiële informatie die zij nodig heeft om haar controlerende functie te kunnen vervullen. Daarmee bedoelen wij ook informatie over toekomstige financiële stromen waar het Ministerie van SZW aan werkt.

Wij bieden u dit advies aan met behoud van onze rechten. Wij gaan ervan uit dat u ons zo snel mogelijk op de hoogte zult houden van enig voorgenomen besluit in deze.

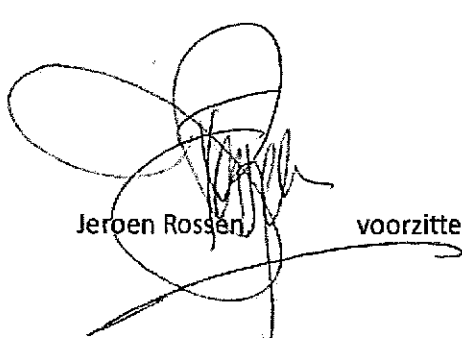
Elk van de hieronder genoemde voorzitters stuurt dit gezamenlijke advies namens zijn eigen Adviesraad afzonderlijk naar zijn eigen wethouder(s) en tekent

Hoogachtend,

Koos Steeneveld, voorzitter ASD Eijsden-Margraten

Jos Jongen, voorzitter ASD Meerssen

Willem Bolt, voorzitter ASD Valkenburg aan de Geul

 Jeroen Rossen, voorzitter Onafhankelijke Adviesraad Maastricht

BIJLAGE

Overzicht van onze bevindingen

2.1 Mensvisie ontbreekt

Kern van het visiedocument is de wijze waarop wordt gedacht inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal te ondersteunen en te begeleiden bij het vinden van een baan. De gedachte is werkzoekenden en hun eventuele ondersteunings- en begeleidingsbehoeften zo snel mogelijk te koppelen aan reguliere werkgevers. Het visiedocument pleit voor een 'mensontwikkelbedrijf' waarin inwoners zich ontwikkelen, maar mist een fundamentele mensvisie.

Er is vooraf geen onderzoek gedaan naar datgene wat mensen met langdurige lichamelijke, mentale of verstandelijke beperkingen precies nodig hebben om aan duurzaam betaald werk te komen. Dit is cruciaal om te kunnen beoordelen, of het voorgestelde mensontwikkelbedrijf daadwerkelijk bijdraagt aan duurzame arbeidsparticipatie van alle in de Participatiewet beoogde doelgroepen, inclusief Wajongeren.

In strijd met Artikel 4, lid 3 van het VN-Verdrag voor de rechten van mensen met beperkingen zijn zij of hun vertegenwoordigende organisaties vooraf niet betrokken geweest bij de totstandkoming van het visiedocument. Pas achteraf, nadat het visiedocument eind januari 2025 als 'vastgesteld' is gepubliceerd, is ruimte geboden 'input' te geven op het document. Ratificatie van het VN-Verdrag in 2016 heeft dit verdrag kracht van wet gekregen, ook voor lagere overheden.

2.2. Impact op kwetsbare doelgroepen onduidelijk

Het blijft ongewis in hoeverre de visie in het visiedocument voordelen biedt aan mensen met langdurige lichamelijke, mentale en verstandelijke beperkingen, mensen met een Wajong-uitkering en leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs en praktijkscholen.

In onze visie zou in het visiedocument expliciet beschreven moeten worden, welke concrete verbeteringen en ondersteuning alle doelgroepen uit de Participatiewet kunnen verwachten binnen het voorgestelde model van (re-)integratie in Maastricht-Heuvelland.

2.3 Ondernemersvisies ontbreken

De visie van het door MTB ontwikkelde 'Immens'-ondernemersnetwerk is niet in het document opgenomen.

Welke voorwaarden stellen deze maatschappelijk verantwoorde ondernemers, die in principe openstaan voor het in dienst nemen van mensen met beperkingen? Uit het visiedocument blijkt ook niet dat onderzoek is gedaan naar welke van deze maatschappelijk verantwoorde ondernemers bereid zijn leerwerkplekken in te richten, dan wel mensen met beperkingen in dienst te nemen en onder welke voorwaarden. Er wordt slechts gesteld dat - gelet op de krapte op de arbeidsmarkt- nu het momentum is om ook mensen met beperkingen in dienst te nemen. Een wel erg wankel basis om een visie op te baseren.

Het visiedocument, evenals de voorgestelde nieuwe organisatiestructuur, leunen zwaar op de realisatie bij reguliere werkgevers (markt- en overheidswerkgevers) van reguliere banen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Dit streven is niet nieuw: het bestaat al sinds de Wet banenafpraak van 2015. De afgelopen jaren zijn echter, ondanks personeelsschaarste in alle sectoren, minder banen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt gerealiseerd dan afgesproken in de banenafpraak. Ondanks het loonkostenvoordeel voor werkgevers en ondanks de in de huidige regeling bestaande

boetebepaling voor werkgevers, als het aantal banen voor mensen met een arbeidsbeperking achterblijft (de quantumheffing).

Zo stellen twee op de vijf werkgevers geen geschikte functies te hebben voor deze groep. Daarnaast noemen werkgevers als reden dat de organisatie te weinig capaciteit heeft voor begeleiding en ondersteuning van mensen met een arbeidsbeperking. Dit past bij de bevindingen van het UWV dat sprake is van grote personeelstekorten waardoor er geen capaciteit is om extra begeleiding of ondersteuning te bieden². Omdat dit streven niet werkt – iets minder dan een op de vijf werkgevers heeft slechts mensen met een arbeidsbeperking in dienst³ – is onlangs een Wetsvoorstel Vereenvoudiging Banenafpraak en quotumregeling (TK 36 449, 5 februari 2025) bij de Tweede Kamer ingediend⁴. Het kabinet wil daarmee de regels voor de banenafpraak en de quotumregeling simpeler maken.

Eveneens ontbreekt in uw concept visiedocument de visie van ondernemers in Maastricht-Heuvelland met wie Podium24 vooral werkt.

Wat hebben zij te bieden en welke condities stellen zij? Het lijkt niet aannemelijk te stellen, dat zij deze mensen zomaar gaan begeleiden of leerwerkplekken aanbieden. Ondernemers stellen kwalificaties aan hun instroom. Die worden alleen maar hoger naarmate de lonen stijgen. Ook dit lijkt niet te zijn onderzocht in het kader van duurzaamheid van het model dat in het visiedocument wordt voorgesteld.

Kortom, waarom zou de ambitie uit het visiedocument nú wel lukken?

2.4 Reflectie op KplusV en zienswijze uitvoeringsorganisaties ontbreken

Het document bevat geen inhoudelijke reflectie op de aanbevelingen in het rapport van KplusV⁵. Bovendien wordt zonder onderbouwing voorbijgegaan aan belangrijke inzichten van directie en management van MTB, Annex en Podium24.

2.5 Historische context ontbreekt

Sinds 2016 voert MTB als naamloze vennootschap de opdracht uit zich te ontwikkelen als het leerwerkbedrijf voor de 6 gemeenten in Maastricht-Heuvelland. Dit is gekoppeld aan de nieuwe dienst Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH) en is een uitvloeisel van de Participatiewet. Dit feit wordt niet genoemd in het visiedocument. Er wordt gesteld dat MTB als WSW-bedrijf voor slechts 3 gemeenten werkt, op basis van het feit dat MTB een NV is met 3 gemeentelijke aandeelhouders.

² Bron: SCP (AVP '21/'22)

³ Kamerstuk 16-07-2024, Kamerbrief resultaten banenafpraak 2023, brief Staatssecretaris Nobel (Participatie en Integratie) waarin deze de Tweede Kamer informeert over de gerealiseerde aantallen banen voor mensen; Kamerbrief, met bijlage realisatiecijfers.

⁴ Afhankelijk van goedkeuring door de Eerste Kamer, uiterlijk op 1 juli 2025, zou de wet in 2026 kunnen ingaan, met uitbreiding van de doelgroep: Personen met een Wajong-uitkering die 'duurzaam geen arbeidsvermogen hebben' en werkzaam zijn bij een reguliere werkgever, evenals personen met een IVA-uitkering (voor volledig arbeidsongeschikten, of weinig kansen op herstel) die werken met loondispensatie, worden toegevoegd aan de doelgroep van de banenafpraak.

⁵ Eindrapport Koers MTB. Heroriëntatie op de toekomst en organisatie re-integratie Maastricht-Heuvelland (Arnhem, 5 augustus 2021)

MTB heeft zich sinds 2016 als leerwerkbedrijf opengesteld voor andere doelgroepen dan alleen WSW'ers (mensen in de bijstand, statushouders, leerlingen van VSO en Praktijkscholen, enz.). MTB werkt daarin ook nauw samen met het Vista College.

Als leerwerkbedrijf biedt MTB ook ruimte voor mensen in 'nieuw beschut', een doelgroep met vergelijkbare kenmerken als die van WSW'ers. Maar deze werden sinds 2015, resp. 2017 (toen 'nieuw beschut werk' een wettelijke verplichting werd) niet door de dienst Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland aan MTB aangeboden: sommigen werden bij wijze van alternatief rechtstreeks geplaatst in regulier betaald werk⁶, in plaats van bij MTB.

Omdat er sprake was van een wettelijke verplichting werd dit alternatief geëvalueerd. De resultaten van deze evaluatie worden echter in de betreffende Raadsinformatiebrief van Maastricht niet genoemd of zelfs maar geduïd. 7 Jaar na de wettelijke verplichting besloot het college van Maastricht eind 2023 dan toch 'het instrument nieuw beschut werk zo snel mogelijk in te voeren'. Dit als gevolg van de aanscherpingen van de Participatiewet in 2023, juist op het punt van 'nieuw beschut werk'.

Belangrijkste uitgangspunt: 'als nieuw beschut werk passend is, zal dat als laatste vangnet worden ingezet. Dan wordt een dienstverband bij het mensontwikkelbedrijf aangeboden dat een beschutte werkomgeving inclusief de noodzakelijke begeleiding garandeert.'⁷

Voordat iemand bij het UWV een aanvraag indient voor de indicatie 'beschut werk', wordt in een 'voorschakeltraject' ingeschat of nieuw beschut werk in de praktijk een passende voorziening is.

Zo'n traject vindt plaats in door MTB samen met het Vista College ontwikkelde leerwerkroutes die zijn gekoppeld aan daadwerkelijke productielijnen. Een succesvol afgelegde leerwerkroute levert een praktijkverklaring of deelcertificaat op MBO-1 of MBO-2 niveau van het Vista College op en is voor werkgevers een bewijs dat zij een goede medewerker in huis halen. Je leert bijvoorbeeld het ontwikkelen van werkdiscipline, vakvaardigheden, hoe je met leidinggevenden omgaat, hoe je met klanten omgaat, met personen bij wie je het huishouden gaat doen, enz.

In een 'second opinion' van Berenschot⁸ wordt gesteld dat de infrastructuur van MTB voor doelgroepen in de Participatiewet onbenut is gebleven.

Het leerwerkbedrijf MTB staat sinds 2016 open voor *alle* doelgroepen uit de Participatiewet. De gemeente Maastricht heeft echter pas eind 2023 besloten het instrument 'nieuw beschut werk' vanaf 2024 in te voeren. Die doelgroep, in de plaats gekomen van de sinds 2015 afgesloten WSW, kon tot dat moment geen gebruik maken van de infrastructuur van MTB.

Vanaf 2022 heeft MTB zich als leerwerkbedrijf voor de 6 gemeenten van Maastricht-Heuvelland verder doorontwikkeld en is de ketensamenwerking met Annex en Podium24 geïntensiveerd. Dit gebeurde met het oog op het vooruitzicht van samenvoeging MTB/Annex/Podium24, de uitwerking van voorkeursvariant 3 uit het KplusV-rapport. Tot deze voorkeursvariant is in 2022 besloten door de colleges van de 6 gemeenten in Maastricht-Heuvelland⁹.

⁶ Raadsinformatiebrief Maastricht, 19 december 2023

⁷ Raadsinformatiebrief Maastricht, 19 december 2023

⁸ Memo Berenschot, 1 augustus 2024

⁹ Raadsinformatiebrief Maastricht 15 maart 2022, Jaarverslag 2022 MTB Regio Maastricht NV, 7 april 2023, vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 26 mei 2023

In het visiedocument wordt MTB neergezet als een klassiek sociaal werkbedrijf, dat voor slechts 3 gemeenten zou werken en maar beperkt voor de Participatiewet. Die drie redenen worden aangevoerd om MTB in een sterfhuiskonstructie te plaatsen.

2.6 Initiatieven van MTB sinds 1996 niet meegenomen

MTB heeft sinds 1996 verschillende initiatieven ontplooid om WSW'ers in individuele detacheringen en sinds 2006 in groepsdetacheringen dicht bij de reguliere arbeidsmarkt te brengen. Vanaf 2016 heeft MTB ook nieuwe doelgroepen uit de Participatiewet dicht bij de reguliere arbeidsmarkt gebracht en ook mensen in 'nieuw beschut werk' betaalde arbeid willen aanbieden.

Het visiedocument gaat voorbij aan deze inspanningen en biedt geen overzicht van de resultaten die daarmee zijn behaald, resp. een reden waarom deze in het geval van 'nieuw beschut werk' niet behaald konden worden.

2.7 Gevolgen voor MTB en opdrachtgevers onderbelicht

De leerwerkroutes van MTB zijn voor 100% gekoppeld aan productielijnen waarin ook WSW'ers werkzaam zijn.

In uw visiedocument geeft u aan, dat deze bij MTB zullen worden weggehaald, zonder expliciet in te gaan op de gevolgen daarvan voor de bedrijven die productie-opdrachten hebben belegd bij MTB. Er ontbreekt een analyse van de mogelijke negatieve gevolgen hiervan op de exploitatie van MTB en op de bereidheid van opdrachtgevers om hieraan mee te werken.

Juist het weghalen van de leerwerkroutes maakt van het sociaal ontwikkelbedrijf dat MTB momenteel is, een klassiek sociaal werkbedrijf dat MTB al sinds 1996 niet meer wil zijn.

2.8 Juridische onderbouwing onvoldoende

In het document wordt gekozen voor een Gemeenschappelijke Regeling (GR) als het beste bestuurlijke model. Een vergelijking of SWOT-analyse met voor- en nadelen, kansen en belemmeringen van deze publieke rechtsvorm in relatie tot dezelfde analyse van een privaatrechtelijke rechtsvorm ontbreekt.

Uit het hierboven beschreven gegeven (de aanwijzing in 2016 van MTB als leerwerkbedrijf voor Maastricht-Heuvelland) blijkt dat een goede afstemming tussen opdrachtgevers en opdrachtnemer een belangrijker basis is voor samenwerking dan de soort rechtsvorm. Bovendien kun je de vraag stellen, hoe privaatrechtelijk de juridische structuur van MTB is met 3 gemeenten als enige aandeelhouders. Zoals wij het zien is de door u voorgestelde GR-regeling, een 'openbaar lichaam' (naar wij uit de beantwoording van schriftelijke vragen afleiden), niet aantrekkelijk voor reguliere werkgevers. Deze levert vooral maximale bestuurlijke en ambtelijke drukte op en een minimale controle door de gemeenteraad.

2.9 Blik op financieel perspectief ontbreekt

Het vastgestelde concept visiedocument geeft geen richtinggevende blik op de mogelijke financiële vooruitzichten en haalbaarheid van de voorgestelde keuze. Ook ontbreekt een paragraaf met risico's en beheersmaatregelen.

Een financiële onderbouwing lijkt ons noodzakelijk om te kunnen beoordelen, of de voorgestelde structuur financieel levensvatbaar en duurzaam is. Een uitgewerkt financieel doorkijkje in het Eindrapport KplusV naar de diverse mogelijke varianten levert die zij het uiteraard beperkte blik wel. Dat rapport laat zien dat inzetten op participatiewetbanen met loonkostensubsidie (LKS)/Nieuw Beschut in de plaats van een bijstandsuitkering, een

financiële meerwaarde (oplevert) voor de samenleving als geheel en (bijdraagt aan) het welbevinden voor de betreffende persoon¹⁰.

Bij de meicirculaire van 2025 zal het Ministerie van SZW bekendmaken, tot welke verdeling van het Impulsbudget voor sociaal ontwikkelbedrijven over de gemeenten is besloten. Wij vragen ons oprecht af, of het in uw visiedocument voorgestelde model wel voldoet aan voorwaarden van duurzaamheid en toekomstgerichtheid die het Ministerie stelt.

2.10 Landelijke beleidsadviezen

In diverse Kamerbrieven uit 2023 en 2024 wordt gepleit voor het optimaal benutten en versterken van bestaande infrastructuur, niet voor het afbreken daarvan. Publiek-private samenwerking wordt niet geschuwd. Ook wordt gepleit voor 'het meer centraal stellen van de ondersteuningsbehoefte', omdat dit bijdraagt 'aan het creëren van meer toegankelijke en overzichtelijke dienstverlening voor werkzoekenden, werkenden en werkgevers.'

3. Conclusie van onze bevindingen

Het visiedocument re-integratieketen Maastricht-Heuvelland komt over als een afstandelijk, vooral bestuurlijk gedreven structuur- en organisatie-model dat geen recht doet aan de jarenlang opgebouwde expertise, organisaties en ontwikkelde systemen binnen Maastricht-Heuvelland. Het visiedocument lijkt op een kopie van de re-integratieketen in Parkstad. Het visiedocument mist een overtuigende onderbouwing, dat deze visie daadwerkelijk een verbetering betekent voor de kansen van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt op betaald werk, laat staan voor mensen met langdurige fysieke, mentale en/of verstandelijke beperkingen. Wij zien eerder een groot risico op verslechtering van hun kansen op betaald werk bij markt- en overheidswerkgevers en daarmee een bestending van de al jaren bestaande werkelijkheid. Het in het visiedocument voorgestane model leidt onzes inziens niet tot een inclusieve, duurzame en toekomstgerichte sociale infrastructuur in Maastricht-Heuvelland.

De recente ontwikkelingen in Parkstad tonen aan dat daar de ontwikkelinfrastructuur wordt gemist voor de meest kwetsbare mensen op de arbeidsmarkt. Deze is daar nu versneld weer opgebouwd. Dit toont aan dat de behoefte aan een gedegen ontwikkelinfrastructuur, zoals die in de regio Maastricht-Heuvelland mede door MTB wordt ingevuld, noodzakelijk is. Waarom dan MTB loshalen uit de bestaande re-integratieketen en een sterfhuisconstructie voor MTB voorstellen?

In de presentatie bij de ambtelijke toelichting staat dat er een 'mensontwikkelbedrijf' moet komen 'met de opdracht om inwoners te ontwikkelen en te ondersteunen bij het vinden van een baan op een inclusieve arbeidsmarkt'.

Ons had het meer voor de hand geleken in het kader van het ontwikkelen van een visie eerst een onderzoek te doen naar hetgeen de beoogde doelgroepen nodig hebben. Daarna gevolgd door een marktonderzoek onder ondernemers, in hoeverre zij bereid zijn mensen met een beperking in dienst te nemen en/of leerwerkplekken binnen hun bedrijven in te richten. Wijzen op de huidige krapte op de arbeidsmarkt is daarvoor een te wankel basis.

¹⁰ Eindrapport Koers MTB. Heroriëntatie op de toekomst en organisatie re-integratie Maastricht-Heuvelland (5 augustus 2021)

In 2022 hebben de colleges van de 6 gemeenten in Maastricht-Heuvelland besloten tot nadere uitwerking van variant 3 uit het KplusV-rapport. Had men zich onverkort gehouden aan het besluit van toen, dan had anno 2023 in Maastricht-Heuvelland al een sociaal ontwikkelbedrijf in de steigers kunnen staan.

